

ابزارهای ارزیابی و سنجش

اختلال فوبی خاص

مترجمان و نویسندگان:

دکتر لیلا امیرپور

سارا سبحانی

انتشارات آزمون‌یار پویا

(حق چاپ محفوظ است)

سرشناسه: امیرپور، لیلا، ۱۳۶۱.
عنوان و نام پدیدآور: ابزارهای ارزیابی و سنجش اختلال فوبی خاص / لیلا امیرپور، سارا سبحانی.
مشخصات نشر: تهران: آزمون یار پویا، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری: ۱۷۵ ص: جدول.
شابک: ۹-۲۷-۷۸۴۹-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
یادداشت: کتاب‌نامه: ص ۱۵۵.
موضوع: هراس
شناسه افزوده: سبحانی، سارا، ۱۳۶۷.
رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۵ ۲الف۸الف/۵۳۵ RC
رده‌بندی دی‌یویی: ۶۱۶/۸۵
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۴۲۰۱۶۰۳

عنوان: ابزارهای ارزیابی و سنجش اختلال فوبی خاص
نویسنده: لیلا امیرپور و سارا سبحانی
ناشر: آزمون یار پویا
مدیر تولید: محمود ریاحی
ویراستار علمی: دکتر رخساره یزدان‌دوست
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه، چاپ نخست: زمستان ۱۳۹۴
شابک: ۹-۲۷-۷۸۴۹-۶۰۰-۹۷۸
قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال

تهران - خیابان دماوند - بعد از خیابان حجت - شماره ۱۱۱۴ - واحد ۹
تلفن: ۷۷۵۵۰۱۰۵ - همراه: ۰۹۱۰۰۵۱۱۰۰۳ - شماره: ۷۷۵۹۵۲۳۴
Email: pub@azmonyar.com

فهرست

۹	مقدمه
۱۳	زیر فصل اول: کلیات ارزیابی
۱۵	نارکته‌های ارزیابی
۱۷	نوع راهبردهای ارزیابی
۲۱	سایر موضوعات مورد توجه در ارزیابی
۲۴	فصل دوم: مسائل مهم در ارزیابی اختلال فوبی خاص
۲۶	تشخیص اختصار
۳۰	تشخیص افتراقی
۳۳	مشخصه‌های اصلی اختلال مرتبط خاص
۳۵	ویژگی‌های مرتبط
۴۰	فصل سوم: ابزارهای اندازه‌گیری اختلال فوبی خاص
۴۲	مصاحبه تشخیصی اختلال‌های اضطرابی
۴۳	اختلال فوبی خاص
۵۱	ارزیابی رفتاری
۵۳	پرسنامه‌های خود گزارشی
۱۲۰	پیوست الف: مرور کلی بر ابزارهای سنجش اختلال فوبی خاص
۱۲۵	پیوست ب: پرسنامه‌ها
۱۶۴	منابع

مقدمه

طبق آمارهای منتشرشده از سوی انجمن روانشناسی آمریکا، از هر چهار نفر، یک نفر در طول عمر خود یکی از اختلال‌های اضطرابی را تجربه می‌کند. اختلال‌های اضطرابی با تخریب عملکرد افراد در زمینه‌های مختلف به‌ویژه توانایی برقراری و حفظ روابط رضایت‌بخش و موفقیت شغلی، موجب افزایش آسیب‌پذیری نسبت به ابتلا به سایر اختلالات نظیر افسردگی، سوء مصرف مواد، و اختلالات جسمانی شکل شده و بار اقتصادی قابل ملاحظه‌ای به مبتلایان تحمیل می‌کند. متأسفانه علی‌رغم شیوع بالای اختلال‌های اضطرابی و پیاپی‌های شدید آن، افراد مبتلا غالباً تشخیص درستی از سوی متخصصان بالینی دریافت نمی‌کنند و در نتیجه در انتخاب درمان مناسب ممکن است با مشکل مواجه شوند.

بر اساس مطالعات متاآنالیز، اثربخشی درمان شناختی-رفتاری در اختلال‌های اضطرابی اثبات شده است. یکی از مزایای این درمان، انتشار راهنماهای درمانی ویژه هر اختلال است که توسط متخصصان بالینی صاحب‌نظر نوشته شده و در سال‌های اخیر در دسترس درمانگران قرار گرفته

است. نکته قابل توجه در استفاده از این پروتکل‌های درمانی این است که درمانگران قبل از ورود به درمان باید به ارزیابی همه جاذبه اختلال اضطرابی مراجع خود بپردازند چراکه ارزیابی در درمان شناختی - رفتاری از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. تا جایی که می‌توان گفت مفهوم‌پردازی و درمان شناختی - رفتاری بدون ارزیابی امکان‌پذیر نیست.

ارزیابی شناختی - رفتاری رویکردی عینی و کمی دارد به عبارت دیگر - در این رویکرد، روش‌های مختلفی برای جمع‌آوری اطلاعات به کار می‌رود. هدف همه آنها عینیت بخشیدن به اطلاعات و در نهایت کمی کردن آنهاست و درمانگران باید با حوزه ابزارها و مقیاس‌های در دسترس برای ارزیابی افرادی که از اضطراب رنج می‌برند، آشنایی کامل داشته باشند.

از میان ابزارهای سنجش اختلال‌های اضطرابی، پرسشنامه‌های خودگزارشی همواره بخشی از ارزیابی شناختی - رفتاری قبل از شروع درمان، طی درمان و حتی هنگام خاتمه درمان هستند ولی متأسفانه با وجود اهمیت و سودمندی استفاده از آنها، بسیاری از درمانگران یا به دلیل عدم آشنایی و یا به دلیل عدم دسترسی به پرسشنامه‌های مختص هر اختلال، از پرسشنامه‌های عمومی اختلال‌های اضطرابی استفاده می‌کنند. لذا هدف این کتاب و ۵ جلد دیگر مرتبط با آن، که به‌صورت سری کتاب‌های ارزیابی اختلالات اضطرابی چاپ شده است، ارائه منبع جامعی از ابزارهای سنجش به‌ویژه پرسشنامه‌های خودگزارشی مختص هر اختلال اضطرابی است.

این کتاب که به اختلال فوبی خاص اختصاص دارد، پس از پرداختن به کلیات ارزیابی، مسائل مهم در ارزیابی اختلال فوبی را بر اساس DSM-V مورد بحث قرار می‌دهد و در نهایت ابزارهای سنجش اختلال فوبی را به تفصیل ویژگی‌های روانسنجی معرفی می‌کند. همچنین پیوست "ف"، ویژگی‌های اساسی مقیاس‌های مرور شده در این کتاب را به طور خلاصه نشان می‌دهد و پیوست ب، شامل رایج‌ترین پرسشنامه‌های خودگزارش است.

امید است این کتاب بتواند بخشی از کمبود منابع در این حوزه را برطرف نماید. مراد قبال پژوهشگران و درمانگران قرار گیرد.

لیلا امیرپور

دانشجوی دکتری تخصصی روانشناسی بالینی

انستیت روانپزشکی ایران